

POSTANOWIENIE

8 października 2025 r.

Sąd Najwyższy w Izbie Cywilnej w składzie:

SSN Dariusz Dończyk

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym 8 października 2025 r. w Warszawie
zażalenia R.B.

na postanowienie Sądu Okręgowego w Warszawie

z 21 maja 2025 r., XXV C 857/24,

w sprawie ze skargi R.B. o stwierdzenie niezgodności z prawem

prawomocnego postanowienia z 12 marca 2025 r.

w sprawie z powództwa R.B.

przeciwko Bankowi spółce akcyjnej w W.

o ustalenie,

odrzuca zażalenie.

(A.G.)

UZASADNIENIE

Postanowieniem z 21 maja 2025 r. Sąd Okręgowy w Warszawie – w sprawie z powództwa R.B. przeciwko Bankowi S.A. w W. o ustalenie – w punkcie pierwszym oddalił wniosek powoda o zawieszenie postępowania, natomiast w punkcie drugim odrzucił skargę powoda o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego orzeczenia, tj. postanowienia tego Sądu z 12 marca 2025 r., utrzymującego w mocy zaskarżone postanowienie referendarza sądowego o oddaleniu wniosku o zwolnienie powoda od opłaty od pozwu, na podstawie art. 424⁶ § 3 k.p.c., jako niedopuszczalną w świetle art. 424¹ § 1 k.p.c.

Powód wniósł osobiście sporządzone zażalenie na powyższe postanowienie.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zgodnie z art. 87¹ § 1 k.p.c., w postępowaniu przed Sądem Najwyższym obowiązuje zastępstwo stron przez adwokatów lub radców prawnych, a w sprawach własności intelektualnej także przez rzeczników patentowych. Zastępstwo to dotyczy także czynności procesowych związanych z postępowaniem przed Sądem Najwyższym, podejmowanych przed sądem niższej instancji. Wyjątki od tej zasady przewidziane są w § 2 i § 3 art. 87¹ k.p.c. W myśl § 2, przepisu § 1 nie stosuje się w postępowaniu o zwolnienie od kosztów sądowych oraz o ustanowienie adwokata, radcy prawnego lub rzecznika patentowego oraz gdy stroną, jej organem, jej przedstawicielem ustawowym lub pełnomocnikiem jest sędzia, prokurator, notariusz albo profesor lub doktor habilitowany nauk prawnych, a także gdy stroną, jej organem lub jej przedstawicielem ustawowym jest adwokat, radca prawny lub radca Prokuratury Generalnej Rzeczypospolitej Polskiej, a w sprawach własności intelektualnej rzecznik patentowy. Z kolei § 3 k.p.c., przewiduje, że przepisu § 1 nie stosuje się także wtedy, gdy zastępstwo procesowe Skarbu Państwa albo państwowej osoby prawnej jest wykonywane przez Prokuraturę Generalną Rzeczypospolitej Polskiej. W orzecznictwie Sądu Najwyższego wyjaśniono, że ustanowiony w tym przepisie przymus adwokacko - radcowski dotyczy każdego postępowania przed Sądem Najwyższym, w tym także postępowania zainicjowanego skargą o stwierdzenie niezgodności z prawem oraz toczącego się w jego ramach postępowania zażaleniowego (zob. np. postanowienia Sądu Najwyższego z 8 maja 2013 r., I CZ 19/13 i z 25 lipca 2013 r., II CZ 46/13). Zażalenie wniesione z naruszeniem art. 87¹ § 1 k.p.c. należy kwalifikować jako niedopuszczalne. Istniejące w tym zakresie uchybienie ma charakter nieusuwalny, wobec czego zażalenie dotknięte takim brakiem podlega odrzuceniu bez wzywania strony skarżącej do jego uzupełnienia (zob. np. postanowienia Sądu Najwyższego z 9 lipca 2020 r., IV CZ 33/20 oraz z 17 kwietnia 2019 r., V CZ 15/19, z 20 października 2023 r., III CZ 88/23).

Z okoliczności sprawy nie wynika, a żalący nie wykazał, aby należał do kręgu osób zwolnionych z przymusowego zastępstwa, o którym mowa w art. 87¹ § 2 k.p.c.

W konsekwencji zażalenie wniesione osobiście przez powoda, pozbawionego zdolności postulacyjnej, podlegało odrzuceniu jako niedopuszczalne na podstawie art. 398⁶ § 3 k.p.c. w zw. z art. art. 394¹ § 1 i 3, art. 424¹² w zw. z art. 87¹ § 1 i art. 130 § 5 k.p.c.

Dariusz Dończyk

(A.G.)

(A.G)

[r.g.]